

Catalogus Insectorum Sueciae. XVII.

Coleoptera 1960

Några kompletteringar

Av STIG LUNDBERG

Det är nu mer än fem år sedan Catalogus 1960 trycktes och åtskilliga förändringar i vår kunskap har skett. Några nytillkomna arter har medtagits i den uppsats, »Några förklaringar och tillägg», E. Klefbeck publicerade i Op.Ent. 1962, sid. 153–174. Professor Carl H. Lindroth har ansett det lämpligt med en ny komplettering och i nedanstående sammanställning medtages för Sverige nya arter (*) och strykningar av arter samt namnförändringar, medan de många nya fynden för olika provinser kommer att publiceras senare.

Följande förkortningar användes:

- E.T.: Entomologisk Tidskrift, Stockholm,
Op.E.: Opuscula Entomologica, Lund,
N.E.T.: Norsk Entomologisk Tidskrift, Oslo,
N.i.G.: Natur i Göinge, Hässleholm.

Utöver litteraturuppgifter har jag genom vänligt tillmötesgående från fru Klefbeck haft tillgång till Einar Klefbecks Catalogus 1960 med däri ingående anteckningar samt erhållit uppgifter från ett stort antal coleopterologer. I flera fall har jag sålunda genom samlarnas välvillighet kunnat kontrollbestämma eller låta specialister kontrollera aktuella nyfynd, vilket angivits i de olika fallen. Jag ber att få tacka alla medarbetare.

Carabidae

*Tachys parvulus Dej. – Ett exemplar av denna för Norden nya jordlöpare togs den 12.10.1962 vid Träslöv i Hall. av G. Gillerfors. Se Op.E. 1965, sid. 174.

**Chlaenius costulatus* Mtsch. – Ett exemplar har påträffats den 23.6.62 av Kurt Persson vid Rutvik intill Luleå i Nb. Se Lundberg, Op.E. 1965, sid. 24.

**Chlaenius nitidulus* Schrk. – Totalt sex exemplar tillvaratogs under stenar vid havsstranden vid Östergarn på östra Gotl. i början av juli 1965 av P. och N. Broström. Närmare uppgifter om fyndet kommer att publiceras i Op.E.

Haliplidae

**Haliplus laminatus* Schall. – Totalt sju exemplar har tagits i Sk. av Bertil Persson, Lund, varav sex (5 ex. den 18.8.64 och 1 ex. den 28.7.65) i Silvåkraån nära

dess utlopp i Krankesjön och det sjunde den 12.8.65 strax norr om Revinge samhälle (Persson i.l. 1965). Arten är närmast känd från Danmark.

Hydrophilidae

**Cryptopleurum subtile* Sharp – Fynd av arten från Sk. har publicerats av G. Israelson i N.i.G. 1964, sid. 15–18, i vilken uppsats även redogöres för kännetecknen för arten.

Silphidae

Catops grandicollis Er. – I E.T. 1960, sid. 154, uppger T. Palm att G. Israelson tagit den för Sverige nya arten *Catops grandicollis* vid Hässleholm i Sk. Enligt uppgift från Israelson (i.l. 1966) är detta felaktigt, och arten är hittills ej känd från Sverige. Palm känner ej heller till hur felet uppkommit (muntlig uppgift).

Ptiliidae

*Ptiliolum lederi Flach – Tagen av G. Israelson i Hässleholms-trakten i Sk. den 25 maj 1961. Se Israelson i N.i.G. 1963, sid. 11.

Staphylinidae

Thinobius crinifer Smet. – Denna art har i »Corrections and additions» i slutet av Catalogus felaktigt upptagits för Jmt.; den är däremot påträffad i Danmark (T. Palm i.l. 1965).

**Oxytelus clavatus* A. Str. – E.T. 1963, sid. 234–236 meddelar T. Palm fyndet av denna art från landskapen Upl., Vstm., Dlr. och Gstr.

Stenus crassus Steph., *problematicus* Kev. et Allen och *salisburgensis* Bernh. – Den art, som i Catalogus står som *Stenus crassus* skall heta *problematicus* medan namnet *Stenus crassus* ersätter *S. salisburgensis*, som helt utgår som synonym till *crassus*. Sammanhanget har utretts av Palm i E.T. 1963, sid. 116.

Xantholinus laevigatus Jakobs. och *clairei* Coiff. – Namnet *laevigatus* utbytes mot *clairei* Coiff. Se bl.a. Palm, Svensk Insektfauna 9, sid. 51.

Xantholinus strandi Coiff. – Enligt Palm är det tvivelaktigt, om denna art kan upprätthållas eller om den endast är en variant av *X. longiventris* Heer. Av *X. strandi* har (enligt aedeagus utseende) konstaterats exemplar från Sk., Hall., Öl., Gotl. och Ög. och av *longiventris* från Hall. och Öl. Se f.ö. Palm, Svensk Insektfauna 9, sid. 52.

**Philonthus bescidicus* Smet. – Denna nybeskrivna art, som finns medtagen i Palm, Svensk Insektfauna 9, sid. 104, har påträffats i ett exemplar i Reivo-reservatet norr Arvidsjaur Pi lpm av mig. Se f.ö. Lundberg, Op.E. 1966, sid. 1–2.

**Philonthus parvus* Sharp – Några exemplar av denna för Norden nya art har erhållits av mig i stallet vid Stadion i Stockholm, Upl., genom sällning av hö med inmängd hästspilling. Arten är känd från bl.a. England, men härstammar ursprungligen från Japan, och står nära *P. sordidus* Gr. Från denna art avviker den dock på den något större storleken, den mer utplånade mikroskulpturen på halsskölden samt något avvikande aedeagus. Bestämningen har utförts av A. Strand och kontrollerats av Smetana.

*Quedius balticus Korge – Tagen i flera exemplar i Sk. vid Arlov av Palm. Se Op.E. 1963, sid. 117–118, 120.

Quedius unicolor Kiesw. och *subunicolor* Korge – Svenska exemplar av *Q. unicolor* har visat sig vara *Q. subunicolor*. Se f.ö. Palm, Svensk Insektfauna 9, sid. 142.

Quedius umbrinus Er. och *maritimus* J. Sahlb. – Genom en utredning av H. Korge har fastställts att *O. maritimus* och *Q. pseudoumbrinus* Lohse är synonymer till *Q. umbrinus*. *Q. maritimus* utgår således ur Catalogus som särskild art. Se Horion X, sid. 281.

Histeridae

Saprinus lautus Er. och *politus* Brahm – Enligt G. Dahlgren i Op.E. 1964, sid. 154, kan *S. lautus* icke betraktas såsom svensk. Detsamma gäller för *S. politus* enligt Dahlgren i samma uppsats, vilket dock Klefbeck redan meddelat i Op.E. 1962, sid. 164.

Malachiidae

**Malachius barnevillei* Puton – I Op.E. 1965, sid. 163–165 rapporterar Alfons M. J. Evers fynd av denna för Norden nya art i form av tre exemplar insamlade den 22 juni 1944 vid Skanör-Falsterbo av Håkan Lindberg, Helsingfors.

Dasytetidae

Dasytes subaenea Schn. – En undersökning, som utförts av G. Dahlgren, visar att samliga exemplar hänfödda till denna art är felbestämda. Arten utgår således för Sverige. Se E.T. 1963, sid. 137.

Buprestidae

*Anthaxia godati Cast. & Georg (*submontana* Obenb.) – Anses av A. Strand (N.E.T. XII 1962, sid. 36) vara artskild från *A. quadripunctata* L. Är i Sverige känd från Öl. (Jansson och Sjöberg) och Gotl. (Klefbeck).

Dermestidae

**Dermestes szekessyi* Kalik – Denna 1950 efter ungerska exemplar beskrivna art har visat sig förekomma i Sverige, där den varit sammanblandad med *D. atomarius* Er. Se Palm i E.T. 1963, sid. 236–237. Båda arterna är påträffade upp till Upl.

Cryptophagidae

**Atomaria nitidula* Gglib. – *Atomaria nitidula* ansågs av O. Sjöberg vara synonym med *A. mesomelaena* Hbst., varför den i Catalogus 1960 avförts för Sverige. Såväl V. Hansen som A. Strand anser dock att det rör sig om två skilda arter. *A. nitidula* (kontroll Strand) har tagits av såväl B. Ehnström som av mig på Lovön intill Stockholm, Upl., och i Catalogus 1939 uppgavs den även för Nrk. I E. Wiréns samling har jag f.ö. sett ett exemplar från Nrk. taget av Jansson redan 1920. Dessutom har N. Linnman tagit ett exemplar i Sk. vid Vombsjön den 6.5.57.

Lathridiidae

Lathridius norvegicus A. Str. – Felaktigt upptagen i Klefbeck's uppsats i Op.E. 1962, sid. 167 såsom påträffad i Nb. av mig. Denna art är således ännu ej veterligt funnen i Sverige.

*Enicmus apicalis J. Sahlb. – I E.T. 1963, sid. 71 beskriver B. Ehnström fyndet i Dlr. nära Nås av tre exemplar av denna art, tidigare endast känd från Finland i ett exemplar. Två exemplar påträffades dessutom av mig den 10.6.65 intill Luleluspen i Lu lpm. och tydligen har arten vidsträckt utbredning, även om den tycks vara en stor sällsynthet. Fyndet vid Luleluspen kommer att beskrivas närmare i annat sammanhang.

Coccinellidae

Scymnus limbatus Steph. och *testaceus* Mtsch. – I en utredning i N.E.T. 1964, sid. 240–241, redogör A. Strand för att *S. testaceus* enligt specialisten H. Fürsch i München endast är en form av *limbatus* och att denna form dessutom endast är känd från Kaukasus. *S. testaceus* utgår alltså och *S. limbatus* upptages för Sverige från Bl., Sm. och Jmt. (Nb. utgår eftersom aktuellt ex. visat sig vara felbestämt). Se även Palm, E.T. 1965, sid 244.

*Scymnus limonii Donisth. (*quadrifasciatus* Hbst.) – Ett exemplar, som togs av G. Svensson den 15.4. 1958 vid Videberg i Hall. och som av A. Jansson bestämts till denna för Sverige nya art med ett frågetecken, har kontrollerats av V. Hansen. Exemplet är av ab. *bimaculatus* Weise.

**Hyperaspis pseudopustulata* Muls. – I E.T. 1964, sid. 41–42, redogör T. Palm

för denna art, som tidigare förväxlats med *H. reppensis* Hbst. Palm tog flera exemplar av *H. pseudopustulata* på norra Öl. den 12.5.1957.

Cisidae

*Cis rugulosus Mannh. – Vid genomgången av mitt Cis-material påträffade dr G. A. Lohse (Hamburg) ett exemplar av denna Cis-art taget den 10.7.1961 vid Värnanäs i Sm. på bok. Arten står nära *Cis boleti* Scop. och har tidigare betraktats endast som en variant till denna. I Catalogus 1939 finns en prick för Öl. för denna variant.

Anobiidae

Pseudoptilinus fissicollis Reitt. (*Ptilinus banatensis* Pic). – Enligt en undersökning som utförts av S. Cymorek är det ej *Ptilinus banatensis*, som påträffats i Sverige (Upl. och Sdm., ej Vstm.) utan *fissicollis*, en sydeuropeisk art, som närmast är tagen vid Altenburg i Ostthüringen och trakten av Prag. I E.T. 1963, sid. 110–112, beskriver T. E. Leiler det nya släktet *Pseudoptilinus* efter material av denna art.

Aderidae

*Aderus oculatus Panz. – I Catalogus 1960 slogs *Aderus pygmaeus* De G. och *A. oculatus* ihop såsom varande samma art. Genom undersökning av genitalierna har A. Strand påvisat att det är fråga om två skilda arter (N.E.T. XII 1963, sid. 111–112, och Palm E.T. 1964, sid. 42).

Mordellidae

**Mordellistena palmi* Erm. – Funnen i Upl. i Dalälvsområdet och i Bl. vid Johannishus, 9.6.1962 (N. Gyllensvärd) samt i Ög. vid Opphem, 28.7.1939 (E. Wirén). Se f.ö. Palm, Op.E. 1964, sid. 33.

**Mordellistena purpureonigrans* Erm. – Hittills funnen i Sk., Bl., Boh., Sm., Ög., Öl., Sdm., Upl., Jtl. Se Palm, l.c.

**Mordellistena pygmeola* Erm. – Vid revisionen av mitt *Mordellistena*-material har Ermisch bl.a. påträffat två exemplar av denna tidigare i Norden endast från Norge kända art, tagna vid Alvastra grustag i Ög. den 28.6.1965. Även ett exemplar, som G. Svensson tagit vid Borås i Vg. den 24.5.1957, visade sig tillhöra denna art. Se f.ö. Ermisch, Ent. Bl. 1963, sid. 20, 24.

**Mordella brachyura* Muls. Ett exemplar (det. Ermisch) av denna för Norden »nya» art har tagits av E. Wirén i Ög. vid Opphem den 27.6.1940. I Horion V, sid. 302, skriver Ermisch om *M. brachyura* (övers.): »Den vanligaste och mest utbredda *Mordella*-arten, men den föredrar mer torrvarma lokaler än *M. holomelaena* Apf. I Nordeuropa tycks den saknas helt.»

**Mordella hüttheri* Erm. – Denna art står nära *holomelaena* Apf. och har nyligen beskrivits. I min samling påträffade Ermisch exemplar från Upl. och Öl. Se f.ö. Ermisch, Ent. Bl. 1963, sid. 32.

Tenebrionidae

*Tribolium madens Charp. – Införd till Vg. där den påträffats i Seglora bl.a. 11.10.1957 av R. Essen, junior (G. Svensson i.l.).

Chrysomelidae

Haemonia mutica var. *lapponica* Hellén – Ett exemplar av en *Haemonia*, som tagits av N. Höglund i To lpm. vid Silkimuotka 23.6.1947 har visat sig vara *mutica* (det. V. Hansen och T. Palm), av allt att döma var. *lapponica*, som tydligen i motsats till huvudformen lever i insjöar.

Longitarsus kutscherae Rye – I N.i.G. 1963, sid. 12–13 meddelar G. Israelson, att det svenska materialet av *L. suturalis* Mrsh. är *L. kutscherae*.

**Chaetocnema heikertingeri* Lubischev – Denna art har av G. Israelson konstaterats förekomma i Sk. Närmare uppgifter kommer att publiceras i N.i.G. under 1966.

Curculionidae

*Apion simum Germ. – Ett exemplar har erhållits vid slaghävning den 15.6. 1959 av G. Gillerfors på Kallsö i Ög. (Gillerfors i.l.). Bestämningen har utförts av V. Hansen. Arten lär leva på *Hypericum perforatum* och är känd från såväl Danmark som Finland.

Sitona cinerascens Fähr. och *cambricus* Steph. – L. Dieckmann har (C. H. Lindroth i.l. 1965) undersökt det enda exemplar (Mus. Berlin), som ligger till grund för uppgiften om *S. cambricus* på Öl. Det visade sig vara *S. cinerascens*, vilken alltså ingår i stället för *S. cambricus* i Catalogus.

Bagous curtus Gyll., *diglyptus* Boh. och *brevitarsis* V. Hansen – L. Dieckmann har kommit till resultatet, att dessa tre bör betraktas som en och samma art. Se Ent. Bl. 1964, sid. 88–111. V. Hansen följer i nya upplagan av »Snudebiller» i »Danmarks Fauna» Dieckmann, men anmärker, att artproblemet i denna grupp icke är helt avklarat (V. Hansen i.l.).

Bagous czwalinai Seidl. – Bl.a. T. Palm anser, att det knappast är möjligt upprätthålla *czwalinai* som självständig art, utan att det rör sig om en variant av *B. tempestivus* Hbst. Se Palm, E.T. 1964, s. 43–44.

Tanysphyrus makolskii Smrecz. – I Catalogus 1960 har felaktigt införts namnet *T. obscuripes* Nyh. i.l. för en art, som tagits i Vg., Nrsk. och Sdml. Innan T. Nyholm hann publicera beskrivning av arten (enligt muntlig uppgift från Nyholm), beskrevs den i Ent. Bl. 55, 1959, sid. 16, såsom *T. makolskii*.

Exemplar, som jag erhållit vid sällning av strandförna hösten 1965 vid bl.a. Biskops Arnö och i Ösbysjön i Upl., har kontrollerats av A. Strand.

*Acalles camelus F. – Ett exemplar har erhållits vid sällning av förna den 9.1. 65 i Ravlunda s:n, Sk. av F. Olsson, vilken avser att publicera närmare uppgifter om detta och en del andra intressanta fynd från östra Sk. (i.l.). Arten är närmast känd från Danmark.

**Scleropterus serratus* Germ. – Vid slaghävning i regnigt väder den 23.6.1965 på en lokal norr om Norrtälje, Upl., med mycket rik flora (bl.a. guckusko) erhöll jag tre exemplar av denna närmast från Åland kända art. Den är mycket karaktäristisk och lik stora exemplar av *Rhytidosomes globulus* Hbst., vilken f.ö. togs i några exemplar vid samma tillfälle.

Ceuthorrhynchus curvirostris Schze., *unguicularis* Thoms. och *schönherri* Bris. – Dessa tre namn tillhör en och samma art, som skall heta *unguicularis*. Se Dieckmann i Ent. Bl. 1960, sid. 40, och »Danmarks Fauna, Biller XX», sid. 55. Den äkta *C. curvirostris* är endast funnen i Frankrike och N. Afrika.

**Ceuthorrhynchus pumilio* Gyll. – I Ent. Medd. 1965, sid. 124, omtalar V. Hansen att L. Dieckmann har påvisat, att den som *C. posthumus* Germ. hittills betecknade arten bör uppdelas i två arter, nämligen *posthumus* och *pumilio*. Skiljetecknen finns med i den nya snytbaggdelen i Danmarks fauna, sid. 236 och 242. I O. Sjöbergs samling på Riksmuseum finns ett exemplar av *C. pumilio*, som bestämts av Dieckmann, taget vid Stora Rör på Öl. den 22.9.1949.

**Gymnetron hispidum* Brullé – Genom kläckning erhöll B. Ehnström i augusti 1965 en stor serie av denna närmast från Danmark kända vivel ur stamgaller på gulsporre (*Linaria vulgaris*) växande på en ö utanför Trosa i Sdm. Närmare uppgifter om fyndet kommer att publiceras senare (Ehnström i.l.).

Scolytidae

*Lepisernus orni Fuchs – I N.i.G. 1964, sid. 18–19 redogör G. Israelson för fyndet av denna art i Sk. vid Ignaberger 6.5.1956. Arten har tidigare ansetts vara synonym till *L. fraxini* Panz.

Additions and corrections to the Catalogus of 1960 are given. Species marked with an asterisk (*), 32 altogether, are new to Sweden.